

Автобиография.

Мин, Захаров Иван Егорович, 1929 сыллаахха кулун тутар 25 күнүгэр Чурапчы улуунун Төлөй нэһилиэгэр колхозтаах дьиз кэргэнгэ төрөөбүтүм.

Төрөөбүт сирим «Лыпчан», билигин биллэринэн «Муоста». Ийэм Александра Степановна уонна аҕам Егор Дмитриевич Захаровтар 10 оболоммуттарыттан соботох мин эрэ ордон хаалбытым. Ийэм мин 13 саастаахпар өлөн ийэ тапталын билбэккэ улааппытым. Аҕам бэрт элбэх кэпсээннээх, сытыы-хотуу, атабынан чэпчэки киһи этэ.

1938 сыллаахха Төлөй начальнай оскуолатыгар үөрэнэ киирбитим. 1939 сыллаахха 1 кылааһы үөрэнэн бүтэрбитим. Сут дьыллар кэлэннэр, дьонум сүөһү ииттэр баҕаттан 1942 сылга диэри сыл аайы көһөннөр, үөрэммитим.

1942 сыллаахха күүс өттүнэн көһөрүүгэ Кэбээйи улуунун Тыайа нэһилиэгэр тийбиппит. Онтон ордон кэлэн Чурапчы оскуолатыгар үөрэммитим.

1945 сыллаахха 7 кылаастаах оскуолалар күрэхтэһиилэригэр сүүрүүгэ, уһуну ойууга 1 миэстэни ылан тэтэрээтинэн, харандааһынан бириэмийэлэммитим.

1946 сылтан Кытаанах оскуолатыгар үөрэммитим, 1947 сыллаахха сэрии кэнниттэн маннайгы ыһыахха Одьулуунга сүүрүүгэ күрэхтэспитим. 1948 сыллаахха оройуон ыһыаҕар 100 м иккис миэстэ буолбутум уонна бастакы улахан бириэмийэбин директор Г.Д.Ефимов илиититтэн биэстэ эстэр субуйаанкы сааны ылбытым. Сайын оройуон сүүмэрдэммит командатыгар киирэн Дьокуускайга күрэхтэһэн тахсыбытым.

1949 сыллаахха Амма улуугулар өрүс илин энэрдээби оройуоннар спартакиадаларыгар 100 м 12 сөкүүндэнэн кэлэн 1 миэстэ буолбутум. Ол сыл ЧПУ-га 1 курска үөрэнэ киирбитим.

1950-53 сылларга Советскай Армия кэккэтигэр Норильскай куоракка сулууспалаабытым. Онтон кэлэн үөрэхпин бүтэрэн Дирин орто оскуолатыгар физкультура учууталынан ананан үлэбин саҕалаабытым.

Ити кэмтэн ыла Чурапчы спортивной чиеһин пенсияҕа тахсыахпар диэри көмүскээбитим. Икки төгүллээн республика сүүмэрдэммит хамаандатыгар киллэриллибитим.

1955 сыллаахха педучилище күрэхтэһиигэр 100 м 11,8 сөк. кэлбитим. 1956 сыллаахха 200 м сирин 24 сөк кэлэн оройуон рекордун олохтообутум. Бу рекорд 1990 сыллаахха алдьаммыта.

1965 сыллаахха 36 сааспар сыдьян улуус күрэхтэһиигэр И.И.Ефремовы, Н.С.Егоровы кытта финалга сүүрэн 100 м 11,4 сөк кэлэн оройуон саҕа рекордун олохтообутум. Бу рекорду 1994 сыллаахха И.П.Лукин алдьаппыта.

Ити кэмнэргэ сүүрүүттэн ураты оройуон, нэһилиэк спортивной чиеһин уһуну ойууга — 5 м 50 см, диискэни бырабыыга — 29 м 98 см, үрдүгү ойууга — 1 м 58 см, ядроҕа — 9 м 43 см, штангаҕа бэйэм ыйааһыммар бастаталыы сылдыбытым. Республикаҕа оройуон сүүмэрдэммит хамаандатыгар ккирэн наар сүүрүүтэ кыттарым.

Республика сүүмэрдэммит хамаандатыгар киирэммин нуучча лаптатыгар Дальнай Востокка Уссурийскайга күрэхтэһэн 2 буолбуппут.

Мань таһынан Василий Манчаары күрэхтэһиитигэр 7 кыһыл көмүс, 1 үрүн көмүс мэтээллэри ылбытым. Федор Попов кроһугар үрүн көмүс мэтээл, ону таһынан «Кыым» хаһыат бириинигэр эстафетаҕа үгүстүк сүүрбүтүм.

1956 сылтан 1992 сылга диэри Дирин орто оскуолатыгар физкультура учууталынан үлэлээбитим. Ол устатыгар республика, «Урожай», «Федор Попов», «Василий Манчаары» бириистэригэр күрэхтэһиилэргэ 40-ча чемпионнары, призердары иитэн таһаарбытым.

Волейболга эрчийбит кыргыттарым улууска 9 сыл субуруччу бастаан оскуолаларыгар 3 кубогы үйэ-саас тухары хаалларбыттара.

Үөрөппит оболорбуттан Александра Божедонованы, Петр Посельскайы, Афанасий Илларионовы, Николай Адамовы, Гаврил Нохтунскайы, Иван Чиркыевы республика спорду таптааччылары үчүгэйдик билэллэр.

Физкультура учууталын идэтин үөрөппит, эрчийбит оболорбуттан 40-тан тахса обо талан республика араас муннуктарыгар үлэли сыдыаллар.

Олобум тухары обону үөрэтиигэ-иитиигэ үлэм үрдүктүк сыаналанан:

1970 — В.И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылыгар аналлаах мэтээлинэн.

1979 — «Саха АССР үтүөлээх тренерэ» знагынан.

1985 — «Үлэ ветерана» знагынан.

1995 — «Кыайыы 55 сыла» юбилейнай мэтээлинэн.

1996 — «Килбиэннээх үлэтин иһин» мэтээлинэн.

2000 — «20 үйэ чулуу үлэһитэ» знагынан

2001 — Республиканскай пед.энциклопедияҕа киирбитим.

2004 — «Учууталлар учууталлара» знагынан.

2004 — «Гражданскай килбиэн» государственнай ураты знагынан.

2004 — «Физическай культура уонна спорт сайдыытыгар үтүөлэрин иһин» знагынан.

2004 — Хоптобо нэһилиэгин бочуоттах гаржданина.

Кэргэннээхпин, 5 оболоохпун, 9 сиэннээхпин. 3 обо учуутал идэтин талан төрөөбүт-үөскээбит оскуолаларыгар үлэли сыдыаллар. Улахан уол Иван Иванович ЯГУ ФО бүтэрэн

физкультура учуутала, Саха сириг уонна Россия спордун маастара. Татьяна Ивановна ЯГУ ПИ социальной педагог идэлээх, улуус оскуолаларын профсоюзун волейболга сүүмэрдэммит хамаандэтын чилиэнэ, СахаБА чилиэнэ. Александра Ивановна ЯГУ ПИ начальнай кылаас учуутала, алын сүһүөх завуча. Кыра кыыс Виктория Ивановна медик идэтигэр үөрэнэ сылдьар.

4 сизин үрдүк үөрэх студеннара, сорохтор оскуола дьоно.

